

Између два броја

Јесен је, а свињски грип почео да се захуктава. Не помаже ту ни бели лук, сланина, кисели купус, кувано вино и остали традиционални српски лекови. Само вакцина, а ње још нема. Биће је у децембру, па ко буде жив и још сме да прими ту вакцину, нема шта да брине.

Једно је сигурно, увек смо верни себи и увек смо изненађени (и увредјени, што би рекао Шојић) кишом у новембру или снегом у јануару.

Министар просвете др Жарко Обрадовић продужио је за недељу дана новембарски мини – распуст.

Нисам сигуран колико је то спречило даље ширење епидемије, али ђаци сигурно већ имају нову паролу. Уместо „Дачо, царе“, сада је „Жарко, царе“.

Када ће и како ови часови бити надокнађени, остаје да се види.

Унија синдиката просветних радника Србије, управо на дан када је почела тродневна жалост због смрти патријарха Павла, организовала је једночасовни штрајк упозорења због Закона о основама система образовања и васпитања и рационализације. По наводима Уније у штрајку је учествовало више од 400 школа, док по подацима Министарства просвете у штрајку је учествовало 89 школа. Истина је обично негде на средини. Поставља се, међутим, друго питање, чему служе овакви штрајкови? У изради Закона о основама система образовања и васпитања учествовала су заједно три репрезентативна синдиката образовања. Заједничке примедбе Синдикат образовања Србије је упутио свим посланичким групама. Од 22 наше примедбе, које су преточене у амандмане, половина је усвојена.

Синдикат образовања Србије није, наравно, задовољан комплетним текстом Закона, као ни чињеницом да наше кључне примедбе нису усвојене.

Међутим, Закон је тек ступио на снагу и ако знамо каква је процедура измене или доношење но-

вог, онда је илузорно очекивати да ће нешто да се деси уколико један дан не одржимо први час у преподневној или поподневној смени.

Чињеница је, такође, да Унија синдиката просветних радника Србије није тражила помоћ и подршку осталих синдиката, па ово све видимо као узалудно трошење синдикалне енергије и разбијање синдикалног покрета.

Синдикат образовања Србије се концентрисао на реалне захтеве, утемељене на Закону и Посебном колективном уговору.

Према Посебном колективном уговору за основне, средње школе и домове ученика и високо образовање, до 15. новембра 2009. требало је да буду завршени преговори око цене рада за 2010. годину. Тако налажу уговори које су потписали репрезентативни синдикати и министар просвете у име Владе Републике Србије.

До данашњег дана, када овај лист предајемо у штампу (30. новембар), ни до каквих преговора није дошло.

Захтеви

Тражимо да се повећања, дефинисана Протоколом од 30. јануара 2009. године, третирају као дуг према образовању и у догледно време исплате.

Тражимо да се, чим држава изађе из рецесије, поново преговара о повећању цене рада.

Тражимо да се запосленима који буду одлазили добровољно из система образовања исплати отпремнина најмање 200 евра по години стажа.

Тражимо да отпремнина запосленима, који су испунили један од услова за пензионисање и хоће да оду својевољно из образовног система, буде исплаћено шест просечних бруто плата запосленог или 6 просечних бруто плата у привреди, ако је то повољније за запосленог.

вембар), ни до каквих преговора није дошло.

Синдикат образовања Србије обраћао се премијеру Цветковићу и министрима просвете и финансија, али никаквог одговора није било.

Обратили смо се и нашој међународној централи Интернационали образовања, која је са своје стране подсетила премијера и ресорне министре на обавезу да морају да преговарају са синдикатима.

Пошто одговора и даље нема, поново смо се обратили Интернационали образовања са захтевом да понови ургенцију код Владе – премијера и ресорних министара.

Очигледно је да поменути министри и премијер избегавају преговоре, јер се плаше да ће синдикати нешто да траже. Њима је довољно што су се договорили са ММФ-ом и за њих је ту све завршено. За њих јесте, али за нас није! Формулисали смо и истакли захтеве, али за све поменуте захтеве потребни су преговори, али њих нема.

Због тога ће Републички одбор, који ће бити одржан 16. децембра 2009. године, одлучивати од свим мерама синдикалне борбе, укључујући, наравно, и штрајк.

Неко баш призива штрајк. А није га било већ две године!

Председник СОС
Бранислав ПАВЛОВИЋ

НПС тражи експертски тим за стандарде

На последњој седници Националног просветног савета одлучено је да од министра просвете буде захтевана обустава јавне расправе о документу веома важном за наставничку професију - Нацрту документа „Стандарди знања, вештина и вредносних ставова (компетенција) за професију наставника“, коју је после две године рада урадио Завод за унапређивање васпитања и обра-

зовања. Чланови НПС су закључили да је Документ у предложеном садржају практично немогуће поправити коз јавну расправу. За овако озбиљан задатак, по први пут припреман у нашој земљи, потребно је укључити експерте који се научно и стручно баве овом облашћу, закључили су чланови НПС.

Овај документ, као подзаконски акт, треба да дефинише компетенције (а не вредности и ставов-

е) и треба да се односи на васпитаче, наставнике и директоре, а не само на наставнике. На ово је указао професор Иван Ивић, који је као доказани међународни експерт учествовао у раду НПС.

Чланови НПС су усвојили нови наставни програм за осми разред основне школе, али без списка лектире за албански као матерњи језик.

Р.С.П.

Призивање штрајка!

Председник Бранислав Павловић је 20. новембра одржао конференцију за новинаре, на којој је оштро упозорио над-

лежна министарства да запослени у образовању неће трпети игнорантски став власти према преузетим обавезама и захтевима

синдиката, који из тих обавеза произилазе. Тог дана је новинарима презентовано писмо Интернационале образовања.

Београд, 20. новембра 2009.

Број: 125

САОПШТЕЊЕ

Петнаестог новембра истекао је рок до којег су репрезентативни синдикати требали са ресорним министрима просвете и финансија да потпишу Протокол о цени рада за 2010. годину.

И поред бројних дописа упућених премијеру, министру просвете др Жарку Обрадовићу и министру финансија др Дијани Драгутиновићу у којима су упозорени на своје обавезе проистекле из Посебних колективних уговора за запослене у образовању, до сада нема никаквог одговора од поменутих министара, а камо ли било каквих преговора.

Синдикат образовања Србије се обратио за помоћ Интернационали образовања, међународној синдикалној централи, која окупља више од 30 милиона радника у образовању из 172 земље света. Интернационала образовања је дописом који је потписао генерални секретар Фред ван Левен, подсетила премијера и ресорне министре на обавезу да морају да преговарају са синдикатима.

И даље нема одговора. Подсећамо јавност да је оваква бахатост власти изазвала у прошлости многе штрајкове просветних радника.

Ко то призива нови штрајк? Синдикат образовања Србије неће признати без преговора и потписаног Протокола никаку цену рада за 2010. годину, као ни друга ограничења која ће се вероватно наметнути буџетом за 2010. годину.

Уколико у најкраћем могућем року не почну преговори, Републички одбор Синдиката образовања Србије ће почетком децембра разматрати актуелну ситуацију у образовању и донети одлуку о штрајку.

Председник Синдиката образовања Србије
Бранислав ПАВЛОВИЋ

Београд, 13. новембар 2009.

Број: 123

ПРЕДСЕДНИКУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДР МИРКУ ЦВЕТКОВИЋУ МИНИСТРУ ПРОСВЕТЕ ДР ЖАРКУ ОБРАДОВИЋУ МИНИСТРУ ФИНАНСИЈА ДР ДИЈАНИ ДРАГУТИНОВИЋ

Поштовани,
И поред неколико наших дописа у којима вас позивамо да отпочнете преговоре са репрезентативним синдикатима из области образовања у вези са утврђивањем цене рада за 2010. годину, ви нас нисте удостојили одговора, а камоли почели преговоре.

Подсећамо вас да је до 15. новембра 2009. године требало да буде потписан Протокол о цени рада за 2010. годину на основу важећих Посебних колективних уговора за основне, средње школе, домове ученика и високо образовање и студентски стандард.

Поред преговора са ММФ-ом ви имате обавезу да преговарате и са синдикатима.

О вашем понашању обавештена је међународна синдикална организација Интернационала образовања, чији смо ми чланови.

Из нашег дугогодишњег синдикалног рада, још од Владе Мирка Марјановића, познато је да су штрајкови у просвети почињали зато што је изостао социјални дијалог.

Пре две године, због неразумног инсистирања тадашњег министра просвете и министра финансија на апсурдно нетачним подацима, дошло је до масовног штрајка у школама у којима је учествовало више од 80% запослених.

Надамо се да нико разуман у овој веома озбиљној ситуацији не призива неки нови штрајк просветних радника. Због свега тога очекујемо да се у најкраћем могућем року организује састанак министара просвете и финансија са представницима репрезентативних синдиката.

Председник Синдиката образовања Србије
Бранислав ПАВЛОВИЋ

Интернационала образовања
5, Булевар Краља Алберта II
1210 Брисел, Белгија
Тел: +32 2 224 06 11
Факс: +32 2 224 06 06

Г. Мирко Цветковић
Председник Владе Републике Србије
E-mail: predsednikvladesrbije@gov.rs
Fax: +381 11 36 17 609

Предмет: Синдикална права и колективно преговарање у Србији

Брисел, 12. новембар 2009.

Драги Председниче,

Пишем Вам у име Интернационале образовања (IO), Глобалне федерације синдиката образовања, која представља преко 30 милиона наставника и радника у образовању у 172 земље.

Синдикат образовања Србије (СОС) је обавестио Интернационалу образовања о неуспеху српске Владе у испуњавању обавеза да преговара о материјалном статусу запослених у образовању пре 15. новембра, као што је дефинисано у постојећем колективном уговору. Замрзавање плата у јавном сектору не спречава представнике власти да преговарају о условима запослености са организацијама које их представљају. Управо супротно.

Српске власти су недавно такође преузеле обавезу из преговора са Међународним монетарним фондом о примени структурних реформи у јавним трошковима, укључујући и област јавног запошљавања и пензија. Консултације са радничким организацијама о примени услова везаних за такав зајам би указале да је социјални дијалог вреднован од стране власти у Србији, као што то препоручује Европска Унија.

Интернационала образовања жели да подсети Владу Републике Србије на њене обавезе да осигура право на синдикално организовање и колективно преговарање, као што је то дефинисано Конвенцијама 87 и 98 Међународне организације рада. Укљученост социјалних партнера је неопходна да осигура климу конструктивног дијалога и лакшу имплементацију реформи, посебно у време кризе.

IO сматра да је најбољи стратешки одговор економској кризи инвестирање у образовање, а не смањење трошења. Преко својих организација чланаца широм света, IO озбиљно ради на томе да осигура да све владе укључе образовање у суштину својих планова за економски опоравак. Тако инвестирање у образовање мора укључити и инвестирање у наставнике, да бисмо имали добро мотивисане, добро обучене, са добром подршком и задовољавајуће награђене наставнике.

Интернационала образовања због тога тражи од Владе Републике Србије да:

- Одмах испуни своју обавезу која је дефинисана у колективном уговору да започне преговоре са синдикатима образовања;
 - Да укључи синдикате из свих сектора у примену механизма предвиђених условима зајма ММФ
 - Да инвестира у образовање и наставнике како би се осигурао дугорочни економски опоравак
- Захваљујемо на разматрању овог веома важног питања.

Ваш одани

Fred van Leeuwen
Генерални секретар IO

Упућено и:

Г. Жарку Обрадовићу, министру образовања
E-mail: kabinet@mp.gov.rs
Fax: +381 11 3616 491

Г-ђи Дијани Драгутиновић, министарки финансија
E-mail: informacije@mfin.gov.rs
Fax: +381 11 3618 961

Треће обавештење

Поновно обавештавамо и упозоравамо председнике синдикалних организација да све школе које нису доставиле спискове чланова то ураде у року од седам дана од добијања овог броја "Синдикалног пера". Приступнице и ажурирани спискови (односно број наших чланова у школама) биће главни критеријум у организовању нижих органа Синдиката образовања Србије – општинских, окружних, градских и покрајинских одбора.

ШКОЛЕ КОЈЕ НИСУ ДОСТАВИЛЕ АЖУРИРАНЕ СПИСКОВЕ ЧЛАНОВА

001. ОШ ДОЖА ЂЕРЋ – ГУНАРОШ
002. ОШ НИКОЛА ЂУРКОВИЋ – ФЕКЕТИЋ
003. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – КРИВАЈА
004. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – ЛОВЋЕНАЦ
005. МУЗИЧКА ШКОЛА – БАЧКА ТОПОЛА
006. ОШ ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ – БОЧАР
007. ОШ ЈОСИФ МАРИНКОВИЋ – НОВИ БЕЧЕЈ
008. ОШ ФЕЈЕШ КЛАРА – КИКИНДА
009. ОШ ЈОВАН ПОПОВИЋ – ЧОКА
010. ОШ ЈОВАН ПОПОВИЋ – КИКИНДА
011. ОШ МОРА КАРОЉ – САЈАН
012. ОШМ БЕЛА БАРТОК – АДА
013. ОШС 6. ОКТОБАР – КИКИНДА
014. ОШ ЖАРКО ЗРЕЊАНИН – КАЧАРЕВО
015. ОШ КОРИОЛАН ДОБАН – КУШТИЉ
016. ОШ САВА ВЕЉКОВИЋ – ДОБРИЦА
017. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – СТАРЧЕВО
018. ОШ 20. ОКТОБАР – СИВАЦ
019. ОШ БРАНКО РАДИЧЕВИЋ – СТАПАР
020. ОШ ИСА БАЈИЋ – КУЛА
021. ОШ КИШ ФЕРЕНЦ – СВИЛОЈЕВО
022. ОШ КОСТА СТАМЕНКОВИЋ – СРП МИЛЕТИЋ
023. ОШ МАРКО ОРЕШКОВИЋ – БАЧКИ ГРАЧАЦ
024. ОШ МЛАДОСТ – ПРИГРЕВИЦА
025. ОШ НЕСТОР ЖУЧНИ – ЛАЛИЋ
026. ОШ НИКОЛА ТЕСЛА – БАЧ. БРЕСТОВАЦ
027. ОШ ПЕТЕФИ БРИГАДА – КУЛА
028. ОШ ПЕТРО КУЗМЈАК – РУСКИ КРСТУР
029. ОШ РАТКО ПАВЛОВИЋ – РАТКОВО
030. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – ДЕРОЊЕ
031. ОШМ СТЕВАН ХРИСТИЋ – АПАТИН
032. СШ ПОЉОПРИВРЕДНА – ЦРВЕНКА
033. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – ОЈАЦИ
034. ОШ ШАНДОР ПЕТЕФИ – БЕЧЕЈ
035. ОШ 15. ОКТОБАР – ПИВНИЦЕ
036. ОШ 23. ОКТОБАР – СРЕМ. КАРЛОВЦИ
037. ОШ БРАЋЕ НОВКОВ – СИЛБАШ
038. ОШ ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ – БАЧ. ПАЛАНКА
039. ОШ ИВО ЛОЛА РИБАР – ПЛАВНА
040. ОШ ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ – ЖАБАЉ
041. ОШ ЈАН КОЛАР – СЕЛЕНЧА
042. ОШ ЈОВАН ГРЧИЋ МИЛЕНКО – БЕОЧИН
043. ОШ СЛАВКО РОДИЋ – БАЧКИ ЈАРАК
044. ОШ СТЕВАН ДИВНИН БАБА – ЖАБАЉ
045. ОШ СВЕТОЗАР МИЛЕТИЋ – ТИТЕЛ
046. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – БАЧ
047. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – БАЧКА ПАЛАНКА
048. ОШ ЗДРАВКО ЧЕЛАР – ЧЕЛАРЕВО
049. ОШМ СТЕВАН ХРИСТИЋ – БАЧ. ПАЛАНКА
050. ОШОО СВЕТИ САВА – НОВИ САД
051. СШ МИЛЕВА МАРИЋ – ТИТЕЛ
052. СШ ПОЉОПРИВРЕДНА – ФУТОГ
053. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – БЕЧЕЈ
054. ОШ ФИЛИП ВИШЊИЋ – МОРОВИЋ
055. ОШ ХЕРОЈ ЈАНКО ЧМЕЛИК – СТАРА ПАЗОВА
056. ОШ РУЖА ЂУРЂЕВИЋ – ЧОРТАНОВЦИ
057. ОШ СВЕТИ САВА – НОВА ПАЗОВА
058. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – АДАШЕВЦИ
059. СШ ГИМНАЗИЈА Б. РАДИЧЕВИЋ – С. ПАЗОВА
060. СШ ГИМНАЗИЈА И. Л. РИБАР – С. МИТРОВИЦА
061. ОШ ЖИКА ПОПОВИЋ – ВЛАДИМИРЦИ
062. ОШ ЈАНКО ВЕСЕЛИНОВИЋ – ШАБАЦ
063. ОШ КРАЉ АЛЕКСАНДАР КАРАЂОРЂЕВИЋ – ПРЊАВОР
064. ОШ МИЋА СТАНОЈЛОВИЋ – КОЦЕЉЕВА
065. ОШ ВОЈВОДА СТЕПА – ЛИПОЛИСТ
066. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – ЛОЗНИЦА
067. ОШС СВЕТИ САВА – ШАБАЦ
068. СШ ГИМНАЗИЈА – ШАБАЦ
069. СШ ГИМНАЗИЈА ВУК КАРАЦИЋ – ЉУБОВИЈА
070. СШ МЕДИЦИНСКА – ШАБАЦ
071. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – ШАБАЦ
072. ОШ МИЛАН МУЊАС – УБ
073. ОШ МИЛАН РАКИЋ – МИОНИЦА
074. ОШ РАЈКО МИХАИЛОВИЋ – БАЊАНИ
075. СШ ГИМНАЗИЈА – УБ
071. ОШ ЂУРА ЈАКШИЋ – МАЛА КРСНА
072. ОШ БРАНКО РАДИЧЕВИЋ – СМЕДЕРЕВО
073. ОШ ИВО ЛОЛА РИБАР – СКОБАЉ

074. ОШ РАДМИЛА ШИШКОВИЋ СМЕД. ПАЛАНКА
075. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – СМЕД. ПАЛАНКА
076. ОШ БОЖИДАР ДИМИТРИЈЕВИЋ – БРАДАРАЦ
077. ОШ БРАНКО РАДИЧЕВИЋ – ГОЛУБАЦ
078. ОШ БРАНКО РАДИЧЕВИЋ – МЕЛНИЦА
079. ОШ ДРАЖА МАРКОВИЋ – СМОЉИНАЦ
080. ОШ ДУДЕ ЈОВИЋ – ЖАБАРИ
081. ОШ ЈОВАН ШЕРБАНОВИЋ – ЛАЗНИЦА
082. ОШ МИША ЖИВАНОВИЋ – СРЕДЊЕВО
083. ОШ МОША ПИЈАДЕ – МАЛО ЦРНИЋЕ
084. ОШ МОША ПИЈАДЕ – ЖАГУБИЦА
085. ОШ СВЕТА МИХАЈЛОВИЋ – БУРОВАЦ
086. ОШ СВЕТИ САВА – ПОЖАРЕВАЦ
087. ОШ ВЕЉКО ДУГОШЕВИЋ – ТУРИЈА
081. СШ ГИМНАЗИЈА – ВЕЛИКО ГРАДИШТЕ
082. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – ЖАГУБИЦА
083. ОШ БРАНКО РАДИЧЕВИЋ – СЕДЛАРЕ
084. ОШ РАДА МИЉКОВИЋ – ЈАГОДИНА
085. ОШ ВОЈД КАРАЂОРЂЕ – КУШИЉЕВО
086. СШ ПРВА ТЕХНИЧКА ШКОЛА – ЈАГОДИНА
087. ОШ Ј. ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ – ЈАБУКОВАЦ
088. ОШ ЉУБИЦА ЈОВАНОВИЋ – ПОДВРШКА
089. ОШ ВЕЛИМИР МАРКИЋЕВИЋ – МАЈДАНПЕК
090. ОШ ВЕРА РАДОСАВЉЕВИЋ – НЕГОТИН
091. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – НЕГОТИН
092. СШ МАШИНСКО-ЕЛЕКТРОТЕХН. – БОР
093. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – БОР
094. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – КЛАДОВО
095. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – МАЈДАНПЕК
096. ОШ ЂОРЂЕ СИМЕОНОВИЋ – ПОДГОРАЦ
097. ОШ ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ – ЗАЈЕЧАР
098. ОШ ДОБРИВОЈЕ РАДОСАВЉЕВИЋ – ЗАЈЕЧАР
099. ОШ ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ – ВРАЖОГРНАЦ
100. ОШ Ј. ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ – САЛАШ
101. ОШ ЈЕРЕМИЈА ИЛИЋ – РГОТИНА
102. ОШ МИТРОПОЛИТ МИХАЈЛО – СОКОБАЊА
103. ОШМ СТЕВАН МОКРАЊАЦ – ЗАЈЕЧАР
104. СШ ГИМНАЗИЈА – КЊАЖЕВАЦ
105. СШ МЕДИЦИНСКА ШКОЛА – ЗАЈЕЧАР
106. СШ НИКОЛА ТЕСЛА – БОЉЕВАЦ
107. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – ЗАЈЕЧАР
108. ОШ ЖИВКО ЉУЛИЋ – НОВА ВАРОШ
109. ОШ АЛЕКСА ДЕЈОВИЋ – СЕВОЈНО
110. ОШ ДИМИТРИЈЕ ТУЦОВИЋ – ЧАЈЕТИНА
111. ОШ ДОБРИЦА РАЈИЋ – НОВА ВАРОШ
112. ОШ ГОЈКО ДРУЛОВИЋ – НОВА ВАРОШ
113. ОШ ЈЕЗДИМИР ТРИПКОВИЋ – ЛАТВИЦА
114. ОШ КНЕЗОВА РАШКОВИЋА – НОВА ВАРОШ
115. ОШ КРАЉ ДРАГУТИН – АРИЉЕ
116. ОШ МИЛОСАВ СТИКОВИЋ – ПРИЈЕПОЉЕ
117. ОШ МИОДРАГ МИЛОВАНОВИЋ ЛУНЕ – КАРАН
118. ОШ НАДА МАТИЋ – УЖИЦЕ
119. ОШ СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ – БРОДАРЕВО
120. ОШ СЛОБОДАН СЕКУЛИЋ – УЖИЦЕ
121. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – НОВА ВАРОШ
122. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – АРИЉЕ
123. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – ПРИЈЕПОЉЕ
124. ОШ ФИЛИП ФИЛИПОВИЋ – ЧАЧАК
125. ОШ ТАНАСКО РАЈИЋ – ЧАЧАК
126. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – ЧАЧАК
127. СШ ДРАГАЧЕВО – ГУЧА
128. ОШ БРАНКО РАДИЧЕВИЋ – РАЗБОЈНА
129. ОШ ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ – ЋИЋЕВАЦ
130. ОШ ЈОВАН КУРСУЛА – ВАРВАРИН
131. ОШ МЕДВЕЂА – МЕДВЕЂА
132. ОШ МОША ПИЈАДЕ – ВЕЛИКА ДРЕНОВА
132. ОШ РАДЕ ДОДИЋ – МИЛУТОВАЦ
133. ОШ СТАНИСЛАВ БИНИЧКИ – ЈАСИКА
134. ОШ СВЕТИ САВА – ЧИТЛУК
135. ОШ СВЕТИ САВА – ПОПИНА
136. ОШ ВЕЛИЗАР СТАНКОВИЋ – ВЕЛ. ШИЉЕГОВАЦ
137. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – БЛАЖЕВО
138. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – ТРСТЕНИК
139. ОШ БРАТСТВО – НОВИ ПАЗАР
140. ОШ Ј. ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ – Н. ПАЗАР
141. ОШ РАСТКО НЕМАЊИЋ – ДОЈЕВИЋЕ
142. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – КРАЉЕВО

/Наставак на страни 5./

Одржана седница Председништва

Седница Председништва Републичког одбора Синдиката образовања Србије одржана је у петак, 27. новембра 2009. Године, у Београду. Седници су присуствовали сви чланови Председништва, а разматрана је информација о активностима на реализацији одлуке Републичког одбора о преговорима о цени рада за 2010. годину и доношење одговарајућих одлука. Утврђиван је термин одржавања РОС и одбора делатности, потом је било речи о ажурирању базе података чланства Синдиката образовања Србије, као и о текућим питањима.

У периоду од последње седнице Републичког одбора (16. октобра) Влади Србије упућено је више дописа са захтевом за отпочињањем преговора о цени рада за 2010. годину, али до данас није било одговора. С обзиром на то да се ситуација заоштрава, неопходно је почети са припремама за штрајк о чему би одлучио РОС на децембарској седници. Синдикат образовања Србије је упутио захтев Интернационали образовања да са своје стране изврши притисак на Владу да што пре започне социјални дијалог и да буде дефинисана цена рада за следећу годину, што је обавеза по Колективном уговору.

Договорено је да седница Републичког одбора буде одржана 16. децембра, а одбори делатности по потреби. До сада је пристигло 175 ажурираних спискова из школа, што значи да је потребно додатно ангажовање свих чланова РОС да би што пре била завршена ова активност и био тачно утврђен број наших чланова. У овом броју листа објављујемо списак школа које нису доставиле ажуриране податке о чланству.

Миодраг КАМПЕРЕЛИЋ

/Наставак са стране 4./

143. СШ ЕКОНОМСКО ТРГОВИНСКА – Н. ПАЗАР
144. СШ МЕДИЦИНСКА – Н. ПАЗАР
145. ОШ ДРИНКА ПАВЛОВИЋ – КУРШУМЛИЈА
146. ОШ МИЛИЋ РАКИЋ – ПРОКУПЉЕ
147. ОШ СВЕТИСЛАВ МИРКОВИЋ – МАЛА ПЛАНА
148. СШ ЕКОНОМСКА ШКОЛА – КУРШУМЛИЈА
149. СШ МЕДИЦИНСКА ШКОЛА – ПРОКУПЉЕ
150. СШ ПОЉОПРИВРЕДНА – ЖИТОРАЂА
151. СШ ПОЉОПРИВРЕДНА – ПРОКУПЉЕ
152. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – ПРОКУПЉЕ
153. ОШ МЛАДОСТ – ПИРОТ
154. ОШ МОША ПИЈАДЕ – ДИМИТРОВГРАД
155. ОШ СВЕТИ САВА – ПИРОТ
156. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – ПИРОТ
157. СШ ЕКОНОМСКА ШКОЛА – ПИРОТ
158. СШ ГИМНАЗИЈА – ПИРОТ
159. СШ ГИМНАЗИЈА – БЕЛА ПАЛАНКА
160. ОШ БОРА СТАНКОВИЋ – КЛЕНИКЕ
161. ОШ ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ – ВРАЊЕ
162. ОШ ЧЕГАР – НИШ
163. ОШ АЦА СИНАДИНОВИЋ – ЛОЊИКА
164. ОШ АЛЕКСИНАЧКИ РУДНИК – АЛЕКС. РУДНИК
165. ОШ БРАНИСЛАВ НУШИЋ – ДОЊА ТРНАВА
166. ОШ БРАНКО МИЉКОВИЋ – НИШ
167. ОШ БРАНКО РАДИЧЕВИЋ – ГАБРОВАЦ
168. ОШ ЦАР КОНСТАНТИН – НИШ
169. ОШ ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ – КАТУН
170. ОШ ЛЕЛА ПОПОВИЋ – НИШ
171. ОШ ЊЕГОШ – НИШ
172. ОШ ПРВИ МАЈ – ТРУПАЛЕ
173. ОШ РАТКО ВУКИЧЕВИЋ – НИШ
174. ОШ СРЕТЕН МЛАДЕНОВИЋ – НИШ
175. ОШ СТЕФАН НЕМАЊА – НИШ
176. ОШ СТОЈАН ЖИВКОВИЋ СТОЛЕ – ТРЊАНЕ
177. ОШ СВЕТИ САВА – СУБОТИНАЦ
178. ОШ ВИТКО И СВЕТА – ГАЦИН ХАН
179. ОШ ВОЈД КАРАЂОРЂЕ – АЛЕКСИНАЦ
180. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – ДОЉЕВАЦ
181. ОШМ ВЛАДИМИР ЂОРЂЕВИЋ – АЛЕКСИНАЦ
182. ОШС БУБАЊ – НИШ
183. СШ МАШИНСКА ШКОЛА – НИШ
184. СШ МЕДИЦИНСКА ШКОЛА – НИШ
185. СШ УГОСТИТЕЉСКО-ТУРИСТ. ШКОЛА – НИШ
186. ОШ 8. ОКТОБАР – ВЛАСОТИНЦЕ
187. ОШ АЛЕКСАНДАР СТОЈАНОВИЋ – ЦРНА ТРАВА
188. ОШ БОЖИДАР СТОЈАНОВИЋ – МЕДВЕЂА
189. ОШ БОРА СТАНКОВИЋ – ВУЧЈЕ
190. ОШ ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ – СВОЂЕ
191. ОШ ЈОСИФ КОСТИЋ – ЛЕСКОВАЦ
192. ОШ ПАРТИЗАНСКИ ДОМ – ДОЊИ БУЦУМЕТ
193. ОШ РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ – МАНОЈЛОВЦЕ

У НИШУ ОБЕЛЕЖЕН ДАН ПРОСВЕТНИХ РАДНИКА

Лепа традиција

Ове године су чланови Градског одбора Самосталног синдиката образовања Ниша обележили на пригодан начин 8. новембар – Дан просветних радника.

У име Савеза самосталних синдиката Ниша свечаности је присуствовао председник Миодраг Ранђеловић, који је присутне поздравио и Синдикату образовања пожелело пуно успеха у даљем раду.

После кратког сумирања активности и резултата Синдиката образовања Ниша у овој години, председник Одбора Зорица Китановић је у име чланова Градског одбора захвалила на успешној сарадњи и честитала одлазак у пензију колеги Првославу Обрадовићу, досадашњем председнику синдикалне организације ГШ „Неимар“ у Нишу.

Дан просветних радника, који обележава Синдикат образовања Ниша из године у годину, прераста у лепу традицију.

З. К.

194. ОШ РАДОВАН КОВАЧЕВИЋ – ЛЕЂЕ
195. ОШ СИЈАРИНСКА БАЊА – СИЈАРИН. БАЊА
196. ОШ СТАНИМИР ВЕЉКОВИЋ – БОЈНИК
197. ОШ СВЕТИ САВА – ГЛОЖАН
198. ОШ ТРАЈКО СТАМЕНКОВИЋ – ЛЕСКОВАЦ
199. ОШ САВА ПЕЛАГИЋ – ЛЕСКОВАЦ
200. ОШ ВЛАДИМИР БУКИЛИЋ – ТУЛАРЕ
201. ОШ ВУК КАРАЦИЋ – ПЕЧЕЊЕВЦЕ
202. ОШМ СТАНИСЛАВ БИНИЧКИ – ЛЕСКОВАЦ
203. СШ ГИМНАЗИЈА – ЛЕБАНЕ
203. СШ ХЕМИЈСКО-ТЕХНОЛОШКА – ЛЕСКОВАЦ
204. СШ МЕДИЦИНСКА ШКОЛА – ЛЕСКОВАЦ
205. СШ НИКОЛА ТЕСЛА – МЕДВЕЂА
206. СШ ПОЉОПРИВРЕДНА – ЛЕСКОВАЦ
207. СШ СВЕТОЗАР КРСТИЋ – ВУЧЈЕ
208. СШ ТЕХНИЧКА – БОЈНИК
209. СШ ТЕХНИЧКА – ВЛАСОТИНЦЕ
210. СШ ТЕХНИЧКА – ЛЕСКОВАЦ
211. СШ ВОЈД КАРАЂОРЂЕ – ЛЕБАНЕ
212. ОШ АЦА МИЛОСАВЉЕВИЋ – БЕОГРАД, РУШАЊ
213. ОШ Б. ПАЛКОВЉЕВИЋ ПИНКИ – БАТАЈНИЦА
214. ОШ БРАНИСЛАВ НУШИЋ – БЕОГРАД
215. ОШ ФИЛИП ВИШЊИЋ – БЕОГРАД
216. ОШ ИВО ЛОЛА РИБАР – ГРОЦКА
217. ОШ КРАЉ ПЕТАР ДРУГИ КАРАЂ. – БЕОГРАД
218. ОШ ЛАЗА КОСТИЋ – НОВИ БЕОГРАД
219. ОШ НИКОЛА ТЕСЛА – БЕОГРАД, ВИНЧА
220. ОШ С. ГОЛУБОВИЋ МИТРАЉЕТА – БАТАЈНИЦА
221. ОШ СВЕТИ САВА – БЕОГРАД
222. ОШ СВЕТИ САВА – ГРОЦКА
223. ОШ ВЛАДА ОБРАДОВИЋ-КАМЕН – БЕЖАНИЈА
224. ОШ ВЛАДИМИР РОЛОВИЋ – БЕОГРАД
225. ОШ ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС – БЕОГРАД
226. ОШ ВЛАДИСЛАВ РИБНИКАР – БЕОГРАД
227. ОШМ ДР ВОЈИСЛАВ ВУЧКОВИЋ-БЕОГРАД
228. ОШС МИОДРАГ МАТИЋ – БЕОГРАД
229. ОШС РАДИВОЈ ПОПОВИЋ – ЗЕМУН
230. ОШС САВА ЈОВАНОВИЋ – ЗЕМУН
231. ОШС СТЕФАН ДЕЧАНСКИ – БЕОГРАД
232. ОШС СВЕТИ САВА – УМКА
233. СШ ДРУГА ЕКОНОМСКА – БЕОГРАД
234. СШ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДНА – БЕОГРАД
235. СШ ГРАЂЕВИНСКА ШКОЛА – БЕОГРАД
236. СШ НХ ЉУБОМИР ИВКОВИЋ – БАРАЈЕВО
237. СШ ПЕТАР ЛЕКОВИЋ – БЕОГРАД
238. СШ ПОЉОПРИВРЕДНА – БЕОГРАД
239. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – БЕОГРАД
240. СШ ТЕХНИЧКА ШКОЛА – МЛАДЕНОВАЦ
241. СШ ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА
240. СШ ЗА НЕГУ ЛЕПОТЕ – БЕОГРАД
240. СШ ЗЕМУНСКА ГИМНАЗИЈА – ЗЕМУН

Миодраг КАМПЕРЕЛИЋ

Проблематичан став 5. члана 120.

Председник СОС Бранислав Павловић је 16. новембра упутио Уставном суду Србије Иницијативу за оцену уставности одредбе става 5. члана 120. Закона о основама система образовања и васпитања. Текст упућене Иницијативе објављујемо у целини.

Иницијатива

Обраћамо се Уставном суду са иницијативом да Уставни суд покрене поступак за оцењивање уставности одредбе става 5. члана 120. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" број 72/09). Оспореном одредбом прописано је да "запосленом престаје радни однос ако се у току радног односа утврди да не испуњава услове из ст. 1. и 2. овог члана...".

Чланом 120. став 1. и 2. прописани су услови за пријем у радни однос и између осталог је прописано (тачка 3) става 1.), да у радни однос у установи може да буде примљено лице, под условима прописаним законом и ако није осуђивано правоснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца, као и за кривична дела насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскрвњење, за кривично дело примање мита или давање мита, за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, и за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање.

Забрана повратног дејства закона и других општих аката чланом 197. Устава Републике Србије утврђује да закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство. Као изузетак се утврђује да само поједине одредбе закона могу имати повратно дејство, ако

то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона.

Прописивањем нових услова за пријем у радни однос наводећи низ кривичних дела наведених у тачки 3) става 1. члана 120. који нису били услов предвиђен по ранијим прописима, доводи до тога да запосленима који су на законит начин засновали радни однос и годинама успешно радили свој посао, применом наведеног прописа престаје радни однос.

Оспорена одредба, очигледно има повратно дејство зато што мења односе установљене правоснажним појединачним актима, односно правоснажним правним пословима, донетим односно закљученим за време важења ранијег прописа. На овај начин оспореном одредбом мењају се тзв. свршене чињенице, што је и циљ уставне забране повратног дејства закона и других општих аката.

Такође, није спроведен поступак предвиђен ставом 2. члана 197. Устава за утврђивање изузетка од наведеног уставног принципа тако што се само законом може одредити да поједина његове одредбе, ако то захтева јавни интерес утврђен у поступку доношења закона, могу имати повратно дејство. У поступку доношења закона којим се уведе нове обавезе са поврат-

ним дејством, мора се утврдити јавни интерес који захтева да се, изузетно, одступи од уставног принципа забраане повратног дејства. У поступку доношења наведеног Закона није утврђен јавни интерес за давање повратног дејства оспореној законској одредби.

У пракси су већ уследили откази запосленима који су због кривичних дела учињених у саобраћају и условних осуда због свађа приликом развода брака, без обзира на то што су нека дела учињена и пре више од 10 година.

Из наведених разлога предлажемо Уставном суду да усвоји иницијативу и покрене поступак за оцењивање уставности и законитости наведених одредаба Закона, и да после одржане расправе донесе следећу

ОДЛУКУ

Утврђује се да одредба става 5. члана 120. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" број 72/09) у делу који гласи: "запосленом престаје радни однос ако се у току радног односа утврди да не испуњава услове из ст. 1. и 2. овог члана...", није у сагласности са Уставом Републике Србије.

Р.С.П.

СОС на Конгресу АОБ-а

У холандском граду Утрехт је 20. и 21. новембра одржан Конгрес пријатељског синдиката образовања АОБ, на који смо били позвани као вишегодишњи сарадници и партнери у пројектима помагнутим из ове организације.

Конгресу је присуствовало више од 30 гостију из Европе и света, углавном из синдиката са којима холанђани највише сарађују и реализују многобројне пројекте унапређења и развијања синдиката у земљама југоисточне Европе, Африке, Азије и Јужне Америке.

Специфичност Конгреса АОБ-а је у томе што тада нема избора за

председника синдиката, већ је Конгрес тематски, наравно, са најактуелнијим проблемима у образовању у Холандији.

Током посете гости су имали

прилику да се упознају са радом највећег пензионог фонда у Холандији, која је иначе позната по најбоље осмишљеним и организованим пензијским системом. Такође, гости су присуствовали и излагању експерта са холандског универзитета о професионализму и квалитету образовања.

На крају, тешко је не споменути познату холандску добру организацију и тачност а, свакако, и љубазност домаћина, који су се у опуштеној и ведрој атмосфери побринули да свако проведе пријатне тренутке током боравка у Холандији.

Миодраг Камперелић

Високо образовање и свет рада

Трећи стручни семинар "Високо образовање и свет рада-променљиви односи и нови изазови", који је организовао београдски Центар за образовне политике, одржан 23. - 25. октобра на Палићу. Ова увек занимљива и актуелна тема је привукла четрдесетак учесника из Србије, региона и Европе. Представник Синдиката образовања Србије била је професор Фармацеутског факултета из Београда др Марина Миленковић.

Семинар је обухватао дискусије и панел – дебате. Био је и прилика да се критички размотре и презентују истраживачки приступи, те и резултати односа високог образовања и рада, али и започну нове дебате на ту тему у нашој земљи и региону.

Учесници су имали јединствену прилику да присуствују предавању врхунског светског истраживача у области социологије образовања и рада проф. др Улриха Тајхлера из Међународног центра за истраживање високог образовања у Каселу у Немачкој (INCHER-Kassel).

Овај центар спада међу водеће европске центре и специјализован је за истраживање високог образовања, нарочито његовог односа са светом рада. Представљени су резултати истраживања, које је проф. Тајхлер спровео (1999. SHERS и 2005. REFLEX) и у оквиру којих је анкетирано више од 20.000 дипломираних студената из дванаест европских земаља и Јапана.

Поред истраживача из INCHER-Kassel-а на Семинару су говорили и многи познати предавачи и панелисти о развоју курикулума заснованог на компетенцијама и на потенцијалима инструмената, као што је Национални оквир квалификација. Вања Ивошевић из Центра за образовне политике је изнела да у Србији постоји недовољно систематизованих информација о томе шта је оквир квалификација и да су се јавили проблеми у вези са односом старих и нових квалификација у високом образовању.

Суштина изложеног на овом семинару је да се свет непрестано мења и да су промене, настале

применом нових технологија и научних сазнања, карактеристике сваког друштва и утичу на готово сваког појединца. Стечена знања брзо застаревају и стално је потребно ново усавршавање да би се одговорило на промене. Отуда се у Европи све више користи израз "целоживотно учење" (lifelong learning). Знања се стичу формалним и неформалним путем, а начин њиховог верификовања за даље образовање или свет рада зависи од националног система квалификација.

У мартовском броју "Синдикалног пера" дата је образовна структура становништва у Србији, која је преузета из "Националног извештаја о развоју и стању образовања и учења одраслих" и из које се види да: "данашња ситуација ни изблиза не одговара потребама друштва које се налази у транзиционом процесу". Због свега овога је Семинар био веома занимљив и користан нарочито због будућих планова развоја образовања у Србији.

М. М.

Колеге из Словеније посетиле СОС

У оквиру стручне екскурзије, коју је руководство словеначког синдиката образовања СВИЗ почетком новембра организовало за чланове својих синдикалних органа, посећен је и Синдикат образовања Србије.

Са словеначким синдикатом образовања наш синдикат је и досад имао веома успешну сарадњу и размену мишљења, а ово је још један допринос учвршћивању постојећих добрих веза.

Током посете размењена су искуства и достигнућа у синдикалном раду, а посебно и положају просветних радника у условима кризе и начину на који се синдикати боре да очувају и унапреде положај запослених.

Многа решења у вези с платама запослених у јавном сектору,

систему напредовања просветних радника у струци, заштити запослених у остваривању њихових права, могу да буду идеја и за наше предлоге и активности. Тиме се у пуној мери остварује концепт Синдиката образовања Србије о добрим и конструктивним везама са синдикатима образовања у региону, с обзиром на дугогодишњу заједничку историју и образовни систем.

Током посете договорене су и неке конкретне активности у наредном периоду, попут семинара, заједничких анализа, студијских посета...).

Поред званичног дела разговора, гости из Словеније су били изузетно задовољни и програмом за слободно време и дружење.

Б. В.

Будућност сеоских школа

У организацији Одбора за образовање САНУ у Београду је 12. новембра одржан скуп о образовању сеоског становништва у Србији. Циљ скупа био је, по речима председника Одбора академика Милосава Марјановића, да се јавности укаже на специфичне проблеме са којима се сеоско становништво суочава у образовању. Многи од великана српске науке почели су своје образовање у селу попут Николе Тесле, Михајла Пупина, Милутина Миланковића, Бране Петровића...

Забрињавајући резултати

У раду скупа су, поред чланова Одбора, учествовали чланови Националног просветног савета и министарства пољопривреде, с намером да се позабаве овим проблемом, затим стручњаци за рурални развој, те и учитељице које раде у сеоским школама.

Професор Иван Ивић је у уводном излагању истакао да је формални ниво образовања сеоског становништва низак, а по квалитету нижи од образовања у градским срединама, али је питање колико је прилагођено потребама сеоског становништва. Мрежа сеоских школа је застарела, а образовне политике према сеоском становништву нема. Према проценама статистике, на сеоском подручју живи две петине становништва у Србији, ниског образовног нивоа (44 одсто женског сеоског становништва је без основне школе). Сеоско становништво стари, а међу старијима је и нижи образовни ниво. Посебно забрињава податак да међу онима до 50 година старости има 12 одсто без основне школе, без обзира што је основно образовање обавезно од 1958. године. Резултати тестова којима се мери образовно постигнуће ученика говоре о ниском нивоу знања (пола их је испод најнижег нивоа укупних резултата тестова).

Мрежа школа је разуђена, што је резултат социјалистичког достигнућа и у 70 одсто насеља постоји бар четворогодишња основна школа. У Србији има 2.067 малих сеоских школа (које имају до 15 ученика). Истраживање УНИЦЕФ-а показује да сеоске школе нису довољно опремљене школском опремом и училима. Истовремено, Светска банка инсистира на „рационализацији“, односно укидању школа, преважно из финансијских разлога, односно смањењу трошкова за образовање у Србији. Професор Ивић инсистира на оптималној, односно усклађивању мреже школа са потребама локалне заједнице, у којима ће се одвијати предшколско, основно образовање и стручно образовање деце и одраслих, а које ће одговарати развојним потребама заједнице – социјалним, културним, привредним.

Финансирање

Што се финансирања тиче, по подацима Министарства просвете из 2006. нема значајних разлика у финансирању одељења сеоских у односу на градске школе. Предло-

жени нови модел финансирања образовања (који је усвојен у новом Закону о основама система образовања и васпитања) *per capita*, оправдава бојазан да ће се без корективних мера додатно упропасти и онако лоша ситуација у образовању сеоског становништва.

Том приликом професор Ивић је истакао да сеоске школе треба да постану центар укупног развоја сеоске средине, где има смисла да опстану у односу на демографску ситуацију.

Стварност

Каква је ситуација у стварном животу сеоских школа, учесницима скупа представиле су сеоске учитељице из околине Мионице – Слађана Ранковић, Милица Остојић и Жељена Радојичић. Оне су се заложиле за опстанак сеоских школа, без обзира што су у њима услови рада много тежи него у урбаним срединама. Истакле су и да је затварање школе први знак нестајања села, које „постаје суморно, уморно и гаси се“, како је емотивно изложила учитељица Слађана. Учителица Милица дневно путује око 70 км у своју сеоску школу и натзад. Она ради у комбинованом одељењу, са сложеном администрацијом, јер о томе мало ко води рачуна, без обзира што је у Колубарском округу трећина одељења комбинована. Поменуте учитељице су истакле да је опстанак сеоских школа значајан за доступност основног образовања свој деци, као једног од основних права сваког детета.

И путовање деце до школе може да буде проблем, зато ове учитељице кажу – „мали ученици, велики мученици“, а „школе на токовима су много скуље од школе са једним учеником“. У сеоској средини школа је „једина светиљка која обасјава цело село“. Учителице су истакле и недостатак у образовању учитеља – током школовања се не припремају за рад у комбинованим одељењима, а она су наша стварност. Рад у комбинованим одељењима није адекватно заступљен ни у Каталогу програма за стручно усавршавање наставника. Зато је неопходно променити укупан однос према малим сеоским школама.

Демографски парадокс

Државни секретар у Министарству просвете Тинде Ковач – Церовић је признала да у Министарству нема обједињеног третмана руралних школа и да не постоји обједињена политика и стратегија, као ни међусекторски рад. Она је изразила изненађење подацима о драматично горим резултатима образовних постигнућа ученика из сеоских школа него градске деце. Досадашњим пројектима праведност у обезбеђивању основног образовања била је фокусирања на ромску децу и децу са посебним потребама. Сада је јасно да ту треба укључити и сеоску децу, како би се повећала педагошка ефикасност сеоских школа.

„Анализе Светске банке говоре о неефикасности система и говоре нам како да са мање урадим више“, истакла је државни секретар.

Податке које је чула од сеоских учитељица назвала је „фантастичним нонсенсима“. Она је истакла да у нашој земљи постоји парадокс – имамо демографски пад и пораст броја наставника, а то финансијски систем земље не може да издржи.

Поводом реформи Ковач – Церовић је истакла да ове године имамо рационализацију броја одељења (мала одељења се сажимају у већа), док ћемо следеће године имати рационализацију, односно укидање школа, с тим да ће се до марта наредне године утврдити критеријуми за мрежу школа. Општине ће имати шест месеци да мрежу школа на својој територији прилагоде овим критеријумима. Од 2011. до 2015. ће бити извршена „капитација“, односно утврђена јединица цене образовања по детету (*per capita*). То ће подразумевати да ће школе бити заинтересоване да привуку децу и да их задрже. Наравно, остаје да се види шта ће се са вишком наставника и школа.

Рурални развој

О томе шта је рурални развој и шта он подразумева, презентацију је припремила др Наталија Богданов, државни секретар у Министарству пољопривреде са сарадницима.

Посебну пажњу учесника привукло је излагање гошће из Енглеске, Џејн Атертон о искуствима из планинске регије Шкотске и руралних

подручја Енглеске о руралном развоју и улози сеоских школа. Рурални развој у тим подручјима је комбинација егзогеног модела који подразумева спољне утицаје и значај локалне заједнице и њених потреба. Она је истакла да сви људи имају право на социјалну инклузију и образовање треба да буде доступно свима. Супротно подацима из Србије, у Шкотској расте број становника руралних подручја. Осим тога, деца из руралних подручја су на тестовима успешнија од градске деце, а и више их наставља образовање у средњим школама. У Шкотској је, такође, донет закон о очувању сеоских школа. Слична ситуација је и у Енглеској, где су сеоска деца, такође, постижу боље резултате него градска, више их наставља школовање и мање изостају са наставе.

Разлози остајања сеоских школа су економски, позитиван утицај на миграцију, а школе су, такође, центри регија, које поред основног имају и друге делатности – предшколско образовање и образовање одраслих, културне услуге, библиотека итд. Школа је део „социјалног капитала“ и повећава економски статус читаве регије.

Развој културе

У дискусији је потом истакнута улога сеоских школа у очувању и развоју културе. Такође, наглашено је да поред Министарства пољопривреде у припрему одлука о будућности сеоских школа треба да се укључе и представници других делатности које се развијају на руралном подручју (министарства економије и регионалног развоја, трговине и туризма, културе, одбране...). На руралном подручју не треба да се развија само пољопривреда, него и остале делатности које ће допринети целовитом развоју руралног подручја и унапредити квалитет живота сеоског становништва.

Колико деловање личним примером може да промени слику сеоске школе, учесници су сазнали из искуства које је изнео академик Виторовић – поводом обележавања стогодишњице рада сеоске школе у Белој реци (код Муртенице), током више година рада и деловања групе ентузијаста квалитет рада у сеоској школи се знатно унапредио и омогућио да од некадашња само три, сада 23 ђака имају врло добре услове за образовање.

Занимљиво је било запажање представнице Сталне конференције градова и општина, да је локалним самоуправама, такође, потребна обука за нове задатке до којих је довела децентрализација и озбиљне одлуке које су пред њима у вези са руралним развојем и мрежом школа.

Као резултат рада овог скупа Одбор за образовање САНУ припрема саопштење, а Националном просветном савету ће бити предложено да припреми белу књигу „Образовање руралног становништва“, док ће у Мионици бити припремљена реализација пробних пројеката развоја руралног образовања.

Б. ВИШНИЋ

Образовање одраслих – одговор на кризу

Министар Обрадовић и др Савићевић са гостима из иностранства

У Београду је 14. и 15. новембра 2009. године одржана међународна конференција „Образовање одраслих: одговор на глобалну кризу – снаге и могућности професије“, која је организована поводом 30 година рада Катедре за андрагогију Филозофског факултета у Београду. Министарство просвете Србије било је покровитељ скупа, а помогли су Европска комисија и Одељење за образовање и културу, као и немачко министарство за привредну сарадњу и развој преко Друштва за образовање одраслих. Организатори су били Катедра за андрагогију и Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета, Европска асоцијација за образовање одраслих и Друштво за образовање одраслих.

Скуп је отворио министар просвете др Жарко Обрадовић, који је истакао значај припреме кадра за образовање одраслих, које је међу приоритетима образовних реформи, као што је то истакнуто и у стратегији развоја образовања одраслих и Акционом плану за спровођење политике образовања одраслих.

Међу гостима били су проф. др Душан Савићевић, оснивач Катедре за андрагогију, професор Екехард вон Реин са Универзитета у Есену и Јост Реишман са Универзитета у Бамбергу. Учесници скупа из двадесетак земаља говорили су о искуствима и проблемима струке у образовању одраслих, разменили драгоцену искуства која ће сигурно унапредити рад са одраслима у нашој земљи.

Б. ВИШНИЋ

У Србији се припрема доношење закона о образовању одраслих и оснивање националног савета за стручно образовање и образовање одраслих, што би требало да учврсти кључни значај ове области за економски и друштвени развој Србије. Као један од приоритета у реформи образовања у Србији, образовање одраслих је неопходан услов за економске реформе, стварање могућности за запошљавање и даљу демократизацију друштва. Учесници скупа а и чланови експертског тима за припрему Закона о образовању одраслих искористили су искуство проф. Јанка Муршака са Филозофског факултета из Љубљане у примени словеначког закона, како би се дошло до најбољих предлога за наш закон.

Током рада скупа бројни виђени професори и стручњаци из образовања одраслих су истакли да је Катедра за андрагогију један од ретких примера самосталних студија за припрему стручњака за образовање одраслих у Европи.

Током скупа прореktor Универзитета у Београду проф. Неда Бокан потписала је уговор о придруживању европском програму „Европски мастер у образовању одраслих“. Завршавањем овог нивоа студирања студенти ће добити диплому која није само националног значаја, већ и европску диплому која је призната у великом броју европских земаља.

У Варшави је од 23 до 25. новембра 2009. године одржана регионална Конференција и Скупштина синдиката образовања европских земаља, на којој је учествовало више од 300 делегата из 46 европских земаља.

Основна тема Конференције била је „Након глобалне кризе – изградња будућности у Европи кроз јавно инвестирање у образовање“, а уводничар је био професор Роуер Дејл са Универзитета у Бристолу. Смели ставови из уводног излагања о утицају неолибералног капитализма на образовање, као и дискусија критички су указали на промашај европских одговора у очекивањима од образовања и одговора на рецесију.

Међутим, већина расправа, на моменте врло бурних и готово на ивици прекида скупа, водила се о предлогу резолуције великих синдиката (који плаћају највише чланарине и имају највећи број гласова) о промени Статута европске регионалне организације синдиката.

Промена Статута била је тема више званичних скупова на европском нивоу у протекле три године, са основном идејом да се формира јединствена синдикална организација у Европи, која ће снажније заступати интересе свих земаља и организација, водећи рачуна о посебностима чланица из земаља Европске уније. Током предходних расправа није било примедби на ту основну идеју, већ на демократичност избора руководства и програмску и финансијску аутономију организације. То је и основни раз-

Женска секција

Пре Конференције је одржан састанак женске секције, на којој је највише било речи о припреми Прве светске конференције о женама, која ће у мају следеће године бити одржана у Бангкоку. Јоу припрема обимно истраживање о положају жена у друштву, образовању и синдикату, главним питањима положаја жена, и у платама, пензијама, напредовању на послу и утицају економске кризе на положај жена.

лог што предложени Статут није прихватио Извршни комитет, одржан месец дана пре скупштине. Но, организације које су се залагале за његово усвајање су исти текст Статута у виду резолуције предложиле Скупштини, рачунајући да ће бројем гласова које имају њихове организације успети да га наметну и осталима. Приликом гласања, они су заиста добили највећи број гласова (2.002), против је било 884, а 201 уздржан. То значи да је за било 64,8 одсто гласова, а не 66,6 одсто (двотрећинска већина), колико је потребно за усвајање промена Статута. Тако постојећи Статут, уз све мањкавости, остаје на снази. Истовремено, остаје и подела у оквиру европске регионалне организације, која је члан Интернационале образовања.

Током конференције изабрано је ново руководство Паневропске структуре. Председник је остао исти – Рони Смит из шкотског синдиката (за њега се није гласало, пошто није имао противкандидата). Шест потпредседника су: Пол Бенет из Велике Британије, Одил Кордилије из Француске, Јирген Линдхолм из Шведске, Галина Меркулова из Русије, Улрих Тене из Немачке, а изненађење је био избор Манане Гурчумалидзе из Грузије, док Кунка Дамианова из Бугарске није изабрана. Тиме организације из југоисточне Европе више немају свог представника задуженог за заступање њихових интереса и потреба.

Затим су изабрани и чланови новог Паневропског комитета, у којем свака земља има једног представника. За представника Србије поново је, уз подршку осталих синдиката образовања, који су чланови Интернационале образовања, изабран председник Синдиката образовања Србије Бранислав Павловић.

Делегати су усвојили главну резолуцију, којом се подржавају синдикати образовања широм Европе у супротстављању смањењу финансирања образовања и осталих јавних услуга, као и инсистирању на већем инвестирању у образовање, укључујући и инвестирање у наставнике и друге просветне раднике.

Такође, усвојена је резолуција, којом се од турске владе тражи престанак репресије према синдикалним активистима и поштивање међународне конвенције и права, укључујући и право на колективно преговарање. Такође, подржани су и протести кипарских Турака, изложени негативном утицају турске владе о смањењу синдикалних права, смањењу плата и повећању у зависности од политичке припадности. Поводом информације о ситуацији у Турској, посебно је потребно било сведочење Церија Бар-

Без насиља над женама

На Конференцији је обележен Међународни дан за елиминацију насиља над женама. У име Сталног женског комитета Халдис Холст је припремила презентацију у којој је наведена статистика насиља над женама и девојкама, где је илустрована ширина и дубина насиља над женама у свим земљама и у свим економским и социјалним словјевима. Свака трећа жена током свог живота искуси неки од облика насиља, свака пета је жртва силовања или покушаја силовања, око 5.000 жена годишње убију чланови породице у име части...

Подршка студентима

На предлог немачког и аустријског синдиката образовања, прихваћен је апел којим се подржавају студентски протести широм Европе. Студенти захтевају да се повећа, а не смањи издвајање за образовање, јер је инвестирање у образовање и будућност младих једини излазак из кризе. Такође, они траже једнаке могућности за све, као и јачање социјалне димензије Болоњског процеса, као и унапређење услова рада наставног особља.

тлета, који је у име Интернационале образовања присуствовао суђењима синдикалним активистима, од којих је већина из синдиката образовања и курдске националности. Неки од њих су на суђење чекали у врло лошим условима и девет месеци, али су све задивили својим држањем пред судом, доказавши лични интегритет и посвећеност секуларном образовању за све, праву на образовање на матерњем језику и синдикалном раду. **Б. ВИШНИЋ**

Радни услови наставника су у погоршању широм света последњих година, углавном због смањења финансирања образовања и повећаних притисака радног оптерећења, а економска криза је само погоршала ситуацију“, закључак је Интернационале образовања после обимног прикупљања података у припреми за главни извештај за седницу Комитета експерата Међународне организације рада и UNESCO-а о примени препорука које се односе на наставно особље (CEART).

Интернационала образовања сваке три године доставља извештај на бази информација које добија од својих чланица, из сопственог истраживања, извештаја и студија. У овогодишњем извештају се наглашава да недостатак наставника остаје главни изазов за образовне системе широм света.

Да би се достигао циљ „Образовање за све“ до 2015. године, широм света ће бити потребно још 18 милиона учитеља. Упркос сталном недостатку наставника, само се мали број мера спроводи за привлачење квалификованих наставника у просветну професију. Неквалификовани наставници се често запошљавају са ниским платама и радним условима испод сваког стандарда, не само да смање мањак наставника, већ и да ограниче трошкове за образовање. Плате наставника су често недовољне за одржавање прихватљивих стандарда живота. У земљама у развоју ниво прихода неких учитеља су близу, или чак испод границе сиромаштва. У развијеним земљама, плате учитеља могу бити ниже од оних за сличне професије.

У извештају се наводи да су консултације са организацијама наставника генерално унапређене у једном броју земаља у Европи, Северној Америци, Карибима и Азији. Међутим, у неким деловима

Африке, посебно Тунису и Камеруну, владе одбијају да се консултују са синдикатима образовања.

Посебно наставници по уговору, у земљама у развоју, имају врло кратку или лошу одговарајућу припрему за наставничку професију, а усавршавање током рада је често спорадично. Насупрот томе, у многим земљама Европе и Северне Америке образовање наставника је генерално на високом нивоу и на располагању су разноврсне могућности за подизање наставничких квалификација и континуираног професионалног развоја.

У Африци се академске слободу поштују у једном броју земаља, мада у неким земљама, као што је Зимбабве, политичка репресија снажно ограничава академске слободу. На Блиском истоку, рестрикције академских слобода су последица конфликта.

Повећање неолибералних трендова и предузимачког стила управљања високим образовањем довело је до смањења академских слобода у неким деловима Европе (нпр. Данска) и Латинске Америке (нпр. Колумбија). Академске слободу за наставнике по уговору су посебно смањене због несигурне природе њиховог запослења.

Поред тога, наставници су све више субјект насиља и рада у несигурном школском окружењу. Политички конфликти и угњетавање довели су до неконтролисаног насиља према наставницима у Колумбији и на

Блиском Истоку, а насиље над наставницима се такође јавља и у деловима Азије и Европе.

Неколико земаља, укључујући и оне са високим стопом HIV, и даље не укључују систематски превенцију HIV-а и AIDS-а у образовање наставника или школске програме и нису развили политику образовања у овој области.

Интернационала образовања истиче у извештају овом експертском телу да су Препоруке UNESCO-а и ILO-а о статусу наставника из 1966. и препоруке о статусу наставног особља у високом образовању из 1997. године, кључни међународни инструменти у заштити и одбрани наставника и квалитетног образовања. Међутим, њихова примена је слаба широм планете и просветни радници су укључени у сталну борбу за осигурање поштовања својих права и радних услова, као што је установљено у препорукама. Синдикати образовања и њихове међународне организације остају снажно посвећени тежњи за стварну примену тих препорука широм света.

(Аутор: **Angele Attard**, објављено у часопису „Свет образовања“.)

Превод: **Борка Вишнић**